

Romerike Krisesenter IKS

Budsjett 2017 og Økonomiplan 2017-2020

Innledning

I henhold til lov om interkommunale selskaper § 20, skal representantskapet en gang i året vedta selskapets økonomiplan. Den skal legges til grunn ved selskapets budsjettarbeid og øvrig planleggingsarbeid. Økonomiplanen omfatter de fire neste budsjettår, og skal gi en realistisk oversikt over forventede inntekter og utgifter, herunder investeringsplaner og finansieringen av disse.

Forutsetninger

Romerike krisesenter IKS ble opprettet i 2011 og eies av 14 kommuner på Romerike. De årlige refusjonene fra eierkommunene tar utgangspunkt i eierandeler som er fastsatt i selskapsavtalen. De årlige tilskuddene fra kommunene utgjør nesten hele omsetningen til selskapet. De øvrige inntektene til selskapet er momskompensasjon og gaver mottatt fra organisasjoner og private givere. Tjenesten er lovpålagt kommunene iht. krisesenterloven § 2.

Senteret har 16 soverom med totalt 60 sengeplasser. Dette inkluderer også avdelingen for mannlige brukere og deres barn. Senteret ble bygget i et 20 års perspektiv i forhold til innbyggertall og kapasitet.

Krisesenterets formål

Romerike Krisesenter IKS (RKS) skal tilby et midlertidig botilbud og rådgivning til kvinner, menn og deres barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og ellers oppfylle de krav til krisesentre som følger av lov om kommunale krisesentertilbud. Krisesenteret skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet, og skal herunder blant annet omfatte: et gratis, helårs, heldøgns, trygt og midlertidig botilbud, et gratis dagtilbud og oppfølging i reetableringsfasen i samarbeid med kommunen. Krisesenteret skal drive utadrettet informasjonsarbeid om sin virksomhet. Krisesenteret skal samarbeide med det øvrige offentlige hjelpeapparatet, andre krisesentre og aktuelle aktører for å fremme virksomhetens formål.

Oppsummering av budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020

Budsjettet for år 2017 er lagt innenfor rammene i økonomiplanen for 2016-2019, i tråd med vedtaket fattet av representantskapet den 3.mars 2016. Dette innebærer at den vesentligste endringen består i en økning på 4 årsverk ved krisesenteret. Dette inkluderer tre stillinger besatt i 2016, og må videreføres innenfor rammen for budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020. Behovet for styrking av bemanningen er særlig begrunnet i en samlet økning i aktiviteter ved senteret, med økt dreining mot dagsamtaler som tiltak. Videre er det begrunnet i tyngre brukersaker med økt behov for sikkerhetsvurderinger. Disse forhold påvirker kapasiteten på senteret og det antall døgn brukerne har opphold på senteret. Budsjett og økonomiplan legger til grunn at det ikke skal skje avvisninger av brukere. Krisesenteret håndterer nå et større behov for tjenester og aktivitet enn hva som var lagt til grunn ved planleggingen i et 20 års perspektiv. Samtidig har krisesenteret mål om å sikre en utvikling i tråd med behovet innenfor de foreslåtte rammer, med fokus på nærvær, tilgjengelighet, kompetent oppfølging, trygge botilbud og tett samarbeid med eierkommunene.

Strategiske fokusområder

Selskapet sine strategiske fokusområder i perioden er:

Brukeren i fokus

Selskapet har fokus på å videreutvikle arbeidet med hver enkelt bruker. Det vil være særlig fokus på barna og brukermedvirkning.

Nærvær

Selskapet har fokus på nærværstiltak og fraværstiltak for å redusere sykefraværet og øke nærværet.

Kommunikasjon

Fokus vil være utvikling av selskapets verdier samt omdømme- og relasjonsbygging. Videre vil det eksterne tilbudet om foredrag videreutvikles og utvides.

Samarbeid

Det skal gjennomføres og evalueres tiltak med fokus på samarbeid med eierkommunene i enkeltsaker. I tillegg nedsettes en prosjektgruppe hvor fokus er forebygging av vold i nære relasjoner. Eksternt skal vi bygge nettverk innen fagfeltet generelt og særlig innenfor det barnefaglige arbeidet på kritesenteret.

Kompetanse

Selskapet skal ha et kontinuerlig fokus på kompetanse og skoling. Det barnefaglige teamet skal skoles i metoden *barnesamtalen* og i foreldreveiledning. Vi skal ha fokus på god journalføring, utvikle gruppetilbudet og styrke kompetansen om psykisk helse.

Budsjett 2017

	Revidert Budsjett 2016	Regnskap første halvår 2016	Budsjett 2017
Driftsbudsjett			
DRIFTSINNTEKTER			
Overføringer med krav til motytelse	17 783 828	8 777 816	22 131 000
Overføringer uten krav til motytelse	0	41 827	0
Sum driftsinntekter	17 783 828	8 819 646	22 131 000
DRIFTSUTGIFTER			
Lønnsutgifter	10 303 000	4 562 898	12 888 000
Sosiale utgifter	3 230 000	1 093 849	3 445 000
Kjøp av tjenester som inngår i foretakets tj.prod.	3 100 628	1 712 964	3 210 000
Kjøp av tjenester som erstatter foretakets tj.prod.	45 000	26 890	46 000
Overføringer	500 000	355 611	515 000
Avskrivninger	1 460 000	0	1 460 000
Sum driftsutgifter	18 638 628	7 752 212	21 564 000
DRIFTSRESULTAT	-854 800	1 067 434	567 000
Finansposter			
Renteinntekter og utbytte	0	125 400	0
Sum eksterne finansinntekter	0	125 400	0
Renteutgifter og låneomkostninger	850 000	380 867	770 000
Avdrag på lån	1 600 000	795 980	1 530 000
Sum eksterne finansutgifter	2 450 000	1 176 847	2 300 000
Resultat før interne finanstransaksjoner	-2 450 000	-1 051 447	-2 300 000
Motpost kalkulatoriske avskrivninger	-1 460 000	0	-1 460 000
<i>Netto driftsresultat (før interne finanstr.)</i>	<i>-1 844 800</i>	<i>15 987</i>	<i>-273 000</i>
Interne finansieringstransaksjoner			
Bruk av tidl. års regnsk. mindreforbruk	1 702 430	1 702 430	0
Bruk av bundne driftsfond (gavefond)	265 000	21 596	273 000
Avsetninger til bundne driftsfond (gavefond)	0	41 827	0
Overføringer til investeringsregnskap	122 630	108 258	0
Regnskapsmessig resultat	0	1 589 928	0
	Budsjett 2016	Regnskap første halvår 2016	Budsjett 2017
Investeringsbudsjett			
INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	14 372	14 372	0
Sum investeringer	14 372	14 372	0
FINANSIERING			
Bruk av lånemidler	0	0	0
Kompensasjon for mva.	0	0	0
Bidrag fra årets driftsbudsjett/-regnskap	122 630	122 630	0
Netto avsetninger	-108 258	-108 258	0
Sum finansiering	14 372	14 372	0
Sum udekket	0	0	0

Oppsettet på budsjettet er i tråd med kommunale regnskapsprinsipper, vedtatt i representantskapet 24. april 2015.

De årlige refusjonene fra kommunene utgjør så godt som hele omsetningen til selskapet. De øvrige inntektene til selskapet er momskompensasjon og gaver mottatt fra organisasjoner og private givere. For 2016 ble refusjonene fra kommunene redusert i tråd med tilbakebetaling av regnskapsmessig underforbruk i 2015, og refusjonene er derfor kr 1.702.430 lavere i revidert budsjett enn de var i opprinnelig budsjett.

I budsjettet for 2017 er det forutsatt at godtgjøring til styret legges på samme nivå som tidligere:

Styreleder: kr 80.000

Nestleder: kr 45.000

Styremedlemmer: kr 40.000

Pr møte: kr 1200

Godtgjøring til medlemmer av representantskapet fastsettes og dekkes av eierkommunene, i tråd med selskapsavtalen.

Budsjett 2017 er lagt innenfor de vedtatte rammene i økonomiplanen for 2016-2019, i tråd med vedtaket fra representantskapet den 3.mars 2016.

Utvikling

Utvikling i antall brukere

Romerike krisesenter IKS har i perioden 2013-2016 opplevd en betydelig økning i antall brukere.

I 2015 benyttet totalt 324 personer seg av botilbudet, som gir en økning på 14,5 % fra 2014. I 2016 estimeres det en reduksjon i antall brukere som overnatter og dermed også antall døgn, basert på faktiske tall fra første halvår 2016.

I 2015 var det en sterk økning i antall dagsamtaler, og dette har fortsatt inn i 2016. Denne økningen er i tråd med selskapets satsing på dagsamtale som metode for å møte og veilede brukerne på et tidlig tidspunkt.

På grunn av et stort behov for senterets samlede tjenester, er det iverksatt tiltak der brukerne med størst risiko sikres tilbud om overnatting. De brukerne som ikke er i akutt fare får i større grad tilbud om samtaler. Den siste gruppen blir fortløpende vurdert i forhold til risiko og behov for trygg døgnplass.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av antall beboere (de som overnatter), antall døgn og antall brukere som kommer til samtaler.

Årstall	Antall beboere (Voksne og barn)	Antall døgn	Antall Dagsamtaler
2013	253	6 568	54
2014	283	6 098	75
2015	324	7 915	294
2016 <i>(Tall fra første halvår)</i>	130	3 669	205
2016 <i>(Estimert for hele året)</i>	260	7 338	410

Utvikling i oppholdstid

Krisesenterets oppgaver og ansvar er sammensatt. Forsvarlig oppfølging av brukerne krever individuelt tilpassede tiltak, og den enkeltes situasjon kan variere mye. Krisesenteret opplever at flere brukere enn tidligere har større behov for oppfølging. Dette gjelder særlig i form av sikkerhetstiltak, med risikovurdering av politiet, før de kan flytte ut av senteret, eller i form av ny identitet og skjult adresse et annet sted i landet. Slike prosesser tar lenger tid, og påvirker senterets ønskede maksimumsgrense for botid på 4 uker. De med høyest trusselnivå har lenger opphold enn de med lavere trusselnivå.

I tillegg påvirker boligmangelen og presset i boligmarkedet brukernes mulighet til å skaffe ny bolig innenfor 4 uker. Krisesenteret er avhengig av godt samarbeid med eierkommunene når brukerne skal ut av senteret til egen bolig. Dersom kommunene ikke yter nødvendig bistand for å søke ny bolig, må krisesenterets ansatte bruke mer tid på å bistå i søk etter bolig, gå på/veilede ved visning og bistå med å tilrettelegge flytteprosessen. Dette påvirker også oppholdstiden ved krisesenteret.

Krisesenteret har gjennomført tiltak for å få ned botiden, og hadde et gjennomsnitt på 20 oppholdsdøgn i 2014. Det er en nedgang på 6 døgn fra 2013. I 2015 økte botiden igjen, og estimatene for 2016 tilsier en ytterligere økning. En nedgang i botid avhenger av tett dialog om ansvarsfordeling mellom RKS og kommunene i forhold til tilgang på bolig og oppfølging, og større fokus på dagtilbud hos RKS.

Nedenfor gis en oversikt over utvikling i botid:

Årstall	Botid, oppholdsdøgn i gjennomsnitt
2013	26
2014	21,5
2015	24
Estimat 2016	28

Status ved Krisesenteret i forhold til anbefalt/veiledende bemanningsnivå

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) har i 2008 utgitt rapport 2, 2008 «Kunnskap- kvalitet- kapasitet. En nasjonal utredning om krisesentrenes kompetanse og tilgjengelighet». Det er i rapporten gitt en minstestandard for å holde døgnåpent, beregnet ut fra brukermasse, og innbefatter *rene brukerrettede stillinger i forhold til antall voksne brukere*:

Antall voksne beboere pr år	Antall brukerrettede årsverk
30	7
35	8
40	9
50	10
60	11
70	12
80	13 RKS 2015
90	14
100	14,5
110	15
120	15,5
130	16 RKS 1/10 2016
140	16,5
150	17 RKS 2017
160	17,5
170	18
180	18,5
190	19
200	19,5
210	20
220 RKS 2015	20,5
230	21

Krisesenteret har pr. oktober 2016, 16 brukerrettede årsverk for voksne beboere, både kvinner og menn. Dette tilsvarer et bemanningsnivå for 130 voksne beboere, som samsvarer med estimerte tall

for 2016. De aktuelle årsverkene har også ansvar for dagsamtaler, og løser dermed flere oppgaver enn kun oppfølging av beboere ved senteret. Kriesesenteret håndtere aktivitetene ved å prioritere tiltak etter behov, begrense utadrettede oppgaver og lavest mulig bemanning på kvelder, helger og netter.

Denne rapporten fra RVTS ble gitt ut før Kriesesenterloven ble vedtatt. Som en følge av loven, er kommunene pålagt nye oppgaver som medfører aktivitetskrav ved kriesesenteret. Dette gjelder særlig tilbudet til barna og dagsamtaler. RKS har et eget barnefaglig team som ivaretar kartlegging, oppfølging og aktivitetstiltak rettet mot barna. Dagsamtaler ivaretas ved at bemanningen på dag er vesentlig høyere enn på kveld og i helger.

Behov for økning i bemanning - oppsummert

I budsjett for 2017 og økonomiplanen er det lagt inn et behov for en styrking på 4 årsverk. Dette inkluderer tre stillinger besatt i 2016 som må videreføres innenfor rammen for budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020. Budsjettet for år 2017 er lagt innenfor rammene i økonomiplanen for 2016-2019, i tråd med vedtaket fattet av representantskapet den 3.mars 2016.

I utformingen av nye lokaler til kriesesenteret er det tatt hensyn til en forventet befolkningsvekst av betydelig omfang de neste 20 årene. Romerike kriesesenter IKS har de senere årene hatt en betydelig økning i antall beboere, både voksne og barn, og omfanget øker raskere enn den antatte 20 års prognosen.

De senere års økning i antall brukere og døgn ved kriesesenteret, er håndtert innenfor gjeldende økonomiske og bemanningsmessige rammer. Representantskapet fattet i mars 2016 vedtak om at avvisinger ikke skal skje, og styret har fulgt opp dette vedtaket overfor administrasjonen. Bemanningen har underveis i 2016 blitt styrket for å øke kapasiteten til å håndtere alle henvendelser.

Dersom en ser antall innbyggere i eierkommunene opp mot de faktiske beboer- og brukertallene for 2015, er det rimelig å slå fast at brukerantallet for 2015 var uvanlig høyt. Oversiktene viser at antall brukere og brukerdøgn er redusert i 2016. Samtidig har antall dagsamtaler økt kraftig de senere år og særlig fra 2015. Økningen har fortsatt inn i 2016, med 39,5 %. En satsing på dagsamtaler medfører at kriesesenteret kan gi veiledning og oppfølging til mange utsatte personer, som ikke nødvendigvis er i behov av et akutt og beskyttet botilbud. Dette betyr også at kriesesenteret kan komme inn i enkeltsaker på et tidligere tidspunkt i en kriesesituasjon og bidra til å kunne oppnå en mer kontrollert utvikling i saken.

Samtidig er det erfart at flere brukersaker har et mer komplisert innhold, der behov for sikkerhetstiltak øker. Dette, i tillegg til press i boligmarkedet og varierende samarbeid med kommunene om ansvar for utflytting, har medført lengre gjennomsnittlig botid enn tidligere. Dette har konsekvens for kapasiteten.

Den bemanning som foreslås i budsjett for 2017 representerer et nivå som er i tråd med anbefalingene for beboer- og brukertall som ligger et sted imellom tallene for 2014 og 2015. Bemanningen hensyntar derimot ikke antall barn på senteret, som i tråd med loven, skal behandles som selvstendige brukere. Kriesesentret har imidlertid kartlagt oppgavene og redefinert forsvarlig bemanning til at det kan være ca. 12-15 voksne beboere pr. brukerrettet årsverk, mens tabellen fra NKVTS tilsier ca. 10 voksne brukere pr. brukerrettet årsverk. Dette betyr ca. 20% flere brukere pr ansatt på RKS, enn den anbefalte bemanningsnormen. Bemanningen vurderes derfor tilstrekkelig til også å ivareta barn som selvstendige brukere.

Ledelsen ved krisesenteret har fokus på størst mulig andel av hele årsverk og minimal bruk av deltidsstillinger, for å skape kontinuitet og forutsigbarhet i det brukerrettede arbeidet.

Inndekning av behovet for stillinger

Fire fagstillinger er estimert til å koste kr. 2 600 000 ifølge utregningsmodellen til Brønnøysund. Disse finansieres gjennom omdisponering på kr. 1 139 000 innenfor rammen og gjennom tilskudd fra eierkommunene på kr. 1 461 000, som er innenfor rammen av vedtatt økonomiplan for 2016-2019. Omdisponeringene er knyttet til lavere renter og lavere avdrag på lån, samt at selskapet har gjennomført kostnadsreduksjoner knyttet til øvrige driftsutgifter.

Økonomiplan 2017-2020

Drift	2017	2018	2019	2020
DRIFTSINTEKTER				
Overføringer med krav til motytelse	22 131 000	22 692 000	24 267 000	25 277 000
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	22 131 000	22 692 000	24 267 000	25 277 000
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	12 888 000	13 276 000	14 452 000	15 175 000
Sosiale utgifter	3 445 000	3 550 000	3 866 000	4 059 000
Kjøp av tjenester som inngår i foretakets tj.prod.	3 210 000	3 300 000	3 400 000	3 502 000
Kjøp av tjenester som erstatter foretakets tj.prod.	46 000	47 000	49 000	51 000
Overføringer	515 000	530 000	550 000	570 000
Avskrivninger	1 460 000	1 460 000	1 460 000	1 460 000
Sum driftsutgifter	21 564 000	22 163 000	23 777 000	24 817 000
DRIFTSRESULTAT	567 000	529 000	490 000	460 000
Finansposter				
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	0	0	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	770 000	740 000	710 000	690 000
Avdrag på lån	1 530 000	1 530 000	1 530 000	1 530 000
Sum eksterne finansutgifter	2 300 000	2 270 000	2 240 000	2 220 000
Resultat før interne finanstransaksjoner	-2 300 000	-2 270 000	-2 240 000	-2 220 000
Motpost kalkulatoriske avskrivninger	-1 460 000	-1 460 000	-1 460 000	-1 460 000
<i>Netto driftsresultat (før interne finanstr.)</i>	<i>-273 000</i>	<i>-281 000</i>	<i>-290 000</i>	<i>-300 000</i>
Interne finansieringstransaksjoner				
Bruk av tidl. års regnsk. mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond (gavefond)	273 000	281 000	290 000	300 000
Avsetninger til bundne driftsfond (gavefond)	0	0	0	0
Overføringer til investeringsregnskap	0	0	0	0
Regnskapsmessig resultat	0	0	0	0
INVESTERINGER	2017	2018	2019	2020
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0
Sum investeringer	0	0	0	0
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	0	0	0	0
Kompensasjon for mva.	0	0	0	0
Bidrag fra årets driftsbudsjett/-regnskap	0	0	0	0
Netto avsetninger	0	0	0	0
Sum finansiering	0	0	0	0
Sum udekket	0	0	0	0

En økning av kapasitet vil også medføre økt ressursforbruk. Dette har sine primære årsaksforhold knyttet til tilpasning av arbeidsstokk opp til normtall for tjenesten, økte personalkostnader knyttet til en generell kapasitetsøkning og ikke minst de faktiske kostnader knyttet til lokaler og drift av eget bygg.

Det er i økonomiplanen for årene 2017-2020 økninger knyttet til nye stillinger for å kunne opprettholde minimumskapasitet, helårsdrift av bygget samt økning av lønnskostnader knyttet til hovedoppgjør i 2018 og 2020, og mellomoppgjør i 2017 og 2019. I tillegg er det hensyntatt en årlig prisvekst på 3 %. Økonomiplanen for 2017-2020 er i tråd med vedtatt økonomiplan for 2016-2019.

Investeringer

Det er ikke planlagt investeringer i planperioden.

Finansiering

I forbindelse med oppføring av nye lokaler, er selskapet innvilget en låneramme på 55 millioner. Selskapet har tatt opp lån på 55 millioner i Kommunalbanken, med en nedbetalingstid på 30 år. Lånet er et serielån med flytende rente, for tiden effektiv rente på 1,808 %. Budsjetterte rentekostnader forholder seg til dagens nedbetalingsplan, noe som kan medføre en justering av rentekostnaden hvis renten endres.

	2017	2018	2019	2020
Restlån	41 762 110	42 186 760	40 594 800	39 002 840
Avdrag (30 år)	1 518 620	1 518 620	1 518 620	1 518 620
Rente	744 828	717 492	690 157	666 455

Kostnadsfordeling i forhold til eierandeler

Kommune	Folketall 1.1.16	Eierandel i %	2017	2018	2019	2020
Skedsmo	52 522	19	4 126 040	4 229 780	4 525 230	4 711 430
Lørenskog	36 362	12,9	2 801 364	2 871 798	3 072 393	3 198 813
Ullensaker	34 189	12	2 605 920	2 671 440	2 858 040	2 975 640
Sørum	17 443	6,3	1 368 108	1 402 506	1 500 471	1 562 211
Nannestad	12 267	4,3	933 788	957 266	1 024 131	1 066 271
Nittedal	22 857	8,3	1 802 428	1 847 746	1 976 811	2 058 151
Eidsvoll	23 811	8,4	1 824 144	1 870 008	2 000 628	2 082 948
Hurdal	2 837	1	217 160	222 620	238 170	247 970
Rælingen	17 426	6,2	1 346 392	1 380 244	1 476 654	1 537 414
*Enebakk	5 435	2	434 320	445 240	476 340	495 940
Gjerdrum	6 323	2,3	499 468	512 026	547 791	570 331
Aurskog- Høland	15 914	5,7	1 237 812	1 268 934	1 357 569	1 413 429
Nes	20 783	7,5	1 628 700	1 669 650	1 786 275	1 859 775
Fet	11 374	4,1	890 356	912 742	976 497	1 016 677
Sum	279 543	100	21 716 000	22 262 000	23 817 000	24 797 000

*Enebakk dekker en halvpart av innbyggerne

Folketall er fra SSB 1.1.2016, men kostnadsfordelingen er basert på SSB tall fra 1.1.2014, jmf. Selskapsavtalen p.3, som sier at eierandelene justeres når en eller flere eiere krever det.